

Dagboeken Anne Frank en Joseph Goebbels basis voorstelling

'We zijn allemaal beul'

Links een bed met daarop een jong meisje. Rechts een bureau, een man op een stoel erachter. Statistisch kan bijna niet. Maar als Victor Löw als Joseph Goebbels en Meral Polat als Anne Frank in die enscenering beurtelings voorlezen uit hun dagboek, loopt er een rilling over je rug. Juist de eenvoud van het toneelbeeld en de kracht van de woorden maken de voorstelling 'Anne en Goebbels' zo indringend.

Joseph Goebbels, rechterhand van Hitler, hield van 1923 tot vlak voor zijn zelfmoord in 1945 een dagboek bij waarin hij opschreef wat er om hem heen gebeurde en wat hij daar zelf bijvoelde. Het dagboek is daarmee de keerzijde van dat andere, veel beroemdere dagboek van Anne Frank. De voorstelling 'Anne en Goebbels' bestaat uit niet meer dan fragmenten uit beide dagboeken. Als in een muziekstuk sluiten de teksten op elkaar aan, nu eens droef en zacht, dan weer aanzwellend tot een golf van woede of twijfel, ondersteund door zwart-wit filmbeelden van bombardementen, marcherende soldaten, razzi's. En als een muziekstuk ook 'dirigeert' regisseur Eddy Habema de twee acteurs. In al zijn eenvoud maakt het stuk de wanzin van oorlog sterker duidelijk dan tal van opzienbarendere producties.

Kom bij Löw en Polat niet aan met de mededeling dat die oorlog nou toch wel heel lang geleden is, dat we daar niet steeds

Löw, normaal een zeer fysiek, beweeglijk acteur past in de rol van de stijve bureaucrat Goebbels. En dat ondanks het feit dat hij vrijwel alleen zijn stem kan gebruiken. „Dat maakt het juist makkelijker. Ik heb normaal altijd nogal veel last van mezelf in een rol, je wilt spelen alsof je die tekst zelf verzonnen hebt, maar daarbij kan je jezelf in de weg zitten. Ik zit altijd met de vraag: wie is Victor en wie is de rol. Maar in dit geval zit dat dagboek ertussen.“ Polat voelt het anders: „Ik vind dit wel degelijk lastiger. Ik werk sterk vanuit mijn lijf, maar in dit geval blijven we acteurs die erin en eruit strappen. Het is constant zoeken naar de juiste balans. Maar als het lukt, dan gebeurt er ondanks ons opens zo veel. Victor is zelf het omgekeerde van Goebbels en die interne tegenstelling is juist zo mooi.“

Löw: „Er is een overeenkomst tussen mij en hem: ons fanatisme. Ik ben bezeten van mijn vak en ik geef me er compleet misloos aan over. Goebbels was in feite ook een acteur, hij speelde de hele tijd een rol, de persoon die hij naar buiten toe wilde zijn. Het was op het oog een saai man, maar uit zijn dagboeken komt hij naar voren als iemand met Wagneriaanse operaal-lure. Hij was ervan overtuigd dat iedereen het vroeg of laat met hem eens zou zijn, hij leefde - zelf altijd op een flinke afstand van die oorlog - in een soort droom. Hij voelde zich altijd verongelukkig, er niet echt bij horen. Het ligt voor de hand

bum van deze Amerikaanse moeilijk te duiden; popp Sisters en Milka en de fin rietijd. Rijk gearrangeer vol van ontdekkingen en De valkull van Tedder is zoveel beheerst, wil dat laten zien en horen. "Wagrens van een overgeptraaan. Daardoor ligt de cd maag, maar wie doorzet der meer de prachtige st Een 'Apologize' staat er right moves' mag er zijn

FRED HOOGENDOORN

ASAF AVIDI

THE RECKONING (1)

The Red Rooms

slachtoffer als heilig en de beul als een gruwel te zien. Maar we hebben allemaal een slachtoffer, maar ook een beul in onszelf. Wat doe je als de omstandigheden anders zouden zijn, waar sta je dan? Op 4 mei zegt ledereen: dat nooit meer. Maar ondertussen vechten we in Afghanistan. Ik wil daar geen oordeel over uitspreken, daarvoor is het veel te complexe materie, maar laten we alsjeblieft blijven nadenken." Polat: „Miljoenen mensen liepen willens en wettens achter Hitler aan, liezen het gebuuren dat miljoenen joden

Merel Polat en Victor Löw spelen samen in Anne en Goebbels.

FOTO PANSJOEN

werden weggevoerd. Vraag je steeds af: hoe kan het dat we, en ik zeg met nadruk 'we', ook zó kunnen zijn?"

Pim Bentineck, producent van de voorstelling, mengt zich in het gesprek en er ontspint zich een levendige discussie over de

vraag of oorlogvoeren echt in de mens zit en waarom dan. Over het zoeken naar zondebokken, naar leiders in wie we maar al te graag willen geloven, over macht en onmacht. Löw: „Dit is precies wat we ook met onze voorstelling hopen te bereiken,

discussie. Wat ik als Goebbels zeg, moet ik echt menen. Ik moet hetzelfde doen wat de propagandamachine destijds deed. Alleen dan kan het shockeren.”

En shockeren doet het. Het is wonderbaarlijk hoe goed Victor

Todd Rundgren doet Paradiso aan Na 37 jaar alsnog een ster

Toen ze bij zijn platenmaatschappij destijds, in 1973, zijn album 'A wizard, a true star' hoorden, vonden ze dat hij niets minder dan commerciële zelfmoord had gepleegd, vertelde Todd Rundgren afgelopen jaar in een radio-interview. Toch groeide de LP uit tot een rockklassieker. Nu, zeventendertig jaar later, voert de Amerikaanse de songs van het album voor het eerst integraal uit op het podium. Zijn enige concert op het Europese continent is maandag aanstaande in Paradiso.

rende soul-medley met ballads van ondermeer Curtis Mayfield en Smokey Robinson. 'A wizard, a true star' zou niet verder komen dan plaats 86 in de Amerikaanse Billboardlijst en leverde ook geen hits op. Maar in de decennia die volgden bleef de plaat gestaag verkopen. Rundgren ging daar echter niet duimendraaiend op wachten, integendeel. Zijn muzikale carrière waarde alle kanten op. In 1974 vormde hij de groep Utopia, waarmee hij psychedelische en experimentele rock ging maken. Hij speelde een LP-kant vol popklassiekers die niet of nauwelijks van het origineel te onderscheiden waren. Later nam hij een album met a capella songs op. En een plaat met bossanova-versies van zijn oude nummers. Ondertussen verdiende hij een goed belegde boterham als producer van anderen. Ook experimenteerde hij als één van de eersten in de pop met computers, met video en recenter met internet. In 2005 stond hij opens in het Amsterdamse Carré in een dubbelconcert met Joe Jackson.

Stieg Larsson megaseller in Top 100

De Zweedse schrijver en journalist Stieg Larsson was met een eerste, zesde en zevende plaats de grootste megaseller in de Top 100 van honderd best verkochte boeken van 2009. De Stichting CPNB maakte gisteren bekend dat het eerste deel van Larssons Millennium-trilogie - 'Mannen die vrouwen haten' - met 496.918 exemplaren op de eerste plaats eindigde.

Deel twee, 'De vrouw die met vuur speelde' en deel drie, 'Ge-rechtigheid', waren met voor al-lebei ongeveer 250.000 exemplaren, goed voor respectievelijk de zesde en zevende plaats. Larsson overleed in 2004 op 50-jarige leeftijd.

'Het diner' van Herman Koch was met een vierde plaats en 300.000 verkochte exemplaren het hoogste genoteerde - oorspronkelijk Nederlandse - boek in de CPNB Top 100 van het afgelopen jaar.

Concert Snow Patrol in HMH

Snow Patrol geeft 31 mei een concert in de Heineken Music Hall

grijpt waar die vergelijking ook het tweelingbroer Plant genoemd kan worden. Dit is zijn eerste album, met die ongelooft voorjaar is hij in Nederland. PETER HOVESTAD

CAROLINA BRUCKLAUF DE GENUINE N

gewone leven gingen them string music' g de Appalachen, juist non Giddens (vijftien mens (viensnarige ba een pluin omdat ze muziek hebben opgeken. Ze passen goed sinds de jaren vijftig is groots, maar hun r tale 'Snowden's Jig (9 het midden van de a send de tand des tijd JOHN OOMKES

THERE IS A

of eindeloos vervortt maar een prisma luis Hebben's samples z sneeuwvlokken aan Dit is zijn eerste alb naam Four Tet in ce heeft nog geen jota